

רע"פ 8751/15 - אביחי אוזנה נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 8751/15

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: אביחי אוזנה

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 1.12.2015, בעפ"ת 39726-11-15, שניתן על ידי כב' השופט הבכיר א' כהן

בשם המבקש: עו"ד משה רבי

בשם המשיבה: עו"ד יוסף (ג'ואי) אש

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט הבכיר א' כהן), בעפ"ת 39726-11-15, מיום 1.12.2015, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בירושלים (כב' השופטת ש' לארי-בבלי), בתת"ע 8025-08-15, מיום 19.10.2015.

עמוד 1

רקע והליכים קודמים

2. ביום 19.10.2015, המבקש הורשע, על בסיס הודאתו, בעקיפת קו הפרדה רצוף, בניגוד לתקנה 47(ה)(5) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: *תקנות התעבורה*). בתיק אחר שהתנהל נגד המבקש, בתת"ע 7294-02-15, הורשע המבקש, על בסיס הודאתו, ביום 1.7.2015, בנהיגה בחוסר זהירות, באי ציות לתמרור 303, ובהתנהגות הגורמת נזק (בניגוד לתקנות 21(ג), 22(א), ו-21(ב)(2) לתקנות התעבורה, בהתאמה). בין יתר העונשים שהוטלו על המבקש בתיק הקודם, הוטלה עליו פסילה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה לתקופה של 14 יום. ביום 19.10.2015, נגזר דינו של המבקש, בתיק מושא בקשה זו, בבית משפט השלום לתעבורה בירושלים. בית המשפט התייחס לכך שהעבירה דן בוצעה בסמוך לאחר גזירת דינו בתת"ע 7294-02-15, עוד טרם הספיק המבקש להפקיד את רישיונו, וחרף פסילה על תנאי אשר תלויה ועומדת בעניינו. על כן, הטיל בית משפט השלום על המבקש פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 3 חודשים. בית המשפט קבע כי עונש הפסילה שהוטל על המבקש בתת"ע 7294-02-15 ירוצה בחלקו בחופף, ובחלקו במצטבר, בצורה כזו שהמבקש יפסל, סך הכול, למשך 4 חודשים; בנוסף הוטלו על המבקש העונשים הבאים: פסילה על תנאי, למשך 3 שנים; וקנס בסך 1000 ₪.

3. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים, על רכיב פסילת הרישיון בלבד, וטען כי העונש שהוטל עליו סוטה, לחומרה, ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים. בדיון שנערך בבית המשפט המחוזי, ביום 1.12.2015, העלה המבקש, לראשונה, את הטענה כי הפעלת הפסילה על תנאי נעשתה שלא כדין, שכן התנאי איננו חל בעבירה בה הורשע. בפסק הדין, התייחס בית המשפט המחוזי לטענתו של המבקש באשר לחומרת בעונש, בצינו את הדברים הבאים:

"המדובר בנהג צעיר, אשר לחובתו 4 הרשעות קודמות, לרבות נהיגה בחוסר זהירות ואי ציות לתמרורים, אשר המשיך לבצע עבירות תעבורה גם כאשר עונש פסילה על תנאי תלוי ועומד נגדו. מבלי להתייחס למתחם הענישה, הרי שאין מדובר בעונש חריג המצדיק התערבות ערכאת ערעור, ולפיכך אני דוחה את הערעור."

באשר לטענה שהועלתה לראשונה בדיון באותו היום, לגבי הפעלת התנאי, קבע בית המשפט: "לא מצאתי מקום להתערב בקביעת בית המשפט בעניין זה, ובוודאי לא בשלב בו הועלתה הטענה".

הבקשה לרשות ערעור

4. הבקשה לרשות ערעור שלפניי, הוגשה ביום 18.12.2015. המבקש טען כי המקרה דן מעלה שאלות עקרוניות וחשובות, והן: "האם פסק דין פלילי יכול להמשיך ולהישאר על כנו, למרות שברור על פניו כי מדובר בפסק דין מוטעה שניתן בניגוד לאמור בחוק, והאם צודק ונכון לדחות את טענתו של הסנגור לבטלותו של פסק הדין עקב אותה טעות, אך משום שהטענה נטענה על ידו באיחור". עוד טען המבקש, כי ישנו חשש לעיוות דין בעניינו: "החלטתו השגויה של בית המשפט להפעיל את התנאי שהיה תלוי ועומד כנגד המבקש גרמה למבקש נזק כבד ועיוות דין לא רק בעצם הפעלת התנאי, אלא גם בכך שבית המשפט הטיל על המבקש את הרף העליון במתחם הענישה".

5. לגופו של עניין, טען המבקש כי בית המשפט המחוזי שגה, שעה שנמנע מלדון בטענתו, רק משום שהועלתה באיחור. לשיטתו, הפעלת התנאי בבית משפט השלום נעשתה בחוסר סמכות ועל כן יש לבטל את גזר הדין. המבקש מפנה לרישא של סעיף 36(ג) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה), אשר מסדיר את המצבים בהם תופעל פסילה על תנאי:

"מי שנפסל על תנאי ייפסל בפועל אם תוך תקופה שנקבעה בגזר דינו, ושלא תפחת משנה ולא תעלה על שלוש שנים, עבר אותה עבירה שעליה הורשע או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השניה או עבירה אחרת שקבע בית המשפט בגזר הדין, והורשע בשל העבירה הנוספת תוך התקופה האמורה או לאחריה" [ההדגשות שלי - א.ש.].

6. לטענתו של המבקש, העבירה בגינה נקבעה הפסילה על תנאי (נהיגה בחוסר זהירות), והעבירה בגינה הופעל התנאי (עקיפת פס הפרדה רצוף) אינן עונות על אף אחד מן הקריטריונים בסעיף זה, קרי, אין מדובר באותה העבירה; העבירה בגינה הופעל התנאי איננה מופיעה בתוספת הראשונה או השנייה; וכן, לא ציין בית המשפט עבירה אחרת בגזר דינו. על כן, לשיטתו, הפעלת הפסילה על תנאי נעשתה שלא בסמכות. לאור זאת, סבר המבקש כי יש ליתן לו רשות לערער, ויש לבטל את גזר הדין בעניינו.

תגובת המשיבה לבקשה

7. תגובתה של המדינה הוגשה ביום 10.1.2016, ולטענתה יש לדחות את בקשתו של המבקש, על שני חלקיה. ראשית, לשיטתה של המשיבה, עניינו של המבקש אינו מעלה כל שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית, אלא עוסק בעניינו הפרטי בלבד. שנית, לגופו של עניין, התייחסה המשיבה לטענתו של המבקש באשר להפעלת התנאי. המשיבה סבורה כי מבחן ההשוואה בין עבירת התנאי, לבין העבירה הנופלת בגדר התנאי, אינו מבחן טכני-פורמאלי, כי אם מהותי-ענייני. בתוך כך, יש לבחון האם התנהגותו הפלילית של נאשם בעבירה בגינה הופעל התנאי, מקיימת את היסודות של עבירת התנאי. לשיטתה, העבירה של עקיפת קו הפרדה רצוף, העבירה בגינה הופעל התנאי, נכנסת לתוך הגדרתה הכללית של נהיגה בחוסר זהירות, עבירת התנאי, ועל כן יש לראות בהן את "אותה העבירה" כלשון סעיף 36(ג) לפקודת התעבורה. על כן, טענה המשיבה, הפסילה על תנאי הופעלה בסמכות. כמו כן, לטענת המשיבה, עונשו של המבקש אינו חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת. על כן, סברה המשיבה כי יש לדחות את בקשתו של המבקש לרשות ערעור בעניינו.

דיון והכרעה

8. דין הבקשה להידחות.

9. הבקשה איננה עומדת באמות המידה שנקבעו לקבלת רשות ערעור, ב"גלגול שלישי", וזאת, כיוון שהיא אינה מעלה שאלה משפטית עקרונית רחבת היקף, אשר חורגת מעניינו הפרטי של המבקש; כן, לא עולה, במקרה דנן, חשש לעיוות דין או אי צדק חמור אשר נגרם למבקש בהליך המשפטי בעניינו (רע"פ 6609/15 סלומון נ' רפאלי (6.1.2016)); רע"פ 99/16 מוטלק נ' מדינת ישראל (5.1.2016); רע"פ 8421/15 צבי וויל נ' מדינת ישראל (3.1.2016)). כמו כן, אינני סבור כי העונש שנגזר על המבקש

סוטה סטייה קיצונית ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים (רע"פ 8977/15 עוז נ' מדינת ישראל (31.12.2015); רע"פ 8788/15 מור נ' מדינת ישראל (21.12.2015); רע"פ 8699/15 אבוהאני נ' מדינת ישראל (17.12.2015)).

10. אתייחס בקצרה לטענתו המרכזית של המבקש, וזאת, בבחינת למעלה מן הצורך. על הרציונל העומד מאחורי הטלת ענישה על תנאי, עמדתי ברע"פ 2472/15 שורצמן נ' מדינת ישראל (21.5.2015):

"הרציונל העומד מאחורי הטלת עונש מאסר על תנאי הוא, כי בעת הרשעתו של נאשם, מוטל עליו עונש מושהה שיופעל במידה שהוא יעבור עבירה נוספת. הופר התנאי, הנאשם יהא צפוי לעונש בגין עבירתו הנוספת, בנוסף להפעלת עונש המאסר על תנאי (במצטבר או בחפיפה מלאה או חלקית) (גבריאלי הלוי תורת דיני העונשין כרך ג 829 (2010) (להלן: הלוי, כרך ג)). תכליתו של עונש המאסר על תנאי, היא "להתמודד בעיקר עם שיקול ההרתעה, שכן ההנחה בבסיסו הייתה, כי כל עוד קיים איום בהשתה ודאית של עונש מאסר בפועל בגין ביצועה של עבירה נוספת, יהיה בכך כדי להרתיע את העבריין מלבצע את העבירה" (שם, בעמוד 831). ככלל, עונש המאסר על תנאי מתפרש על פני קשת רחבה של עבירות, ואינו נוגע אך ורק לעבירה הספציפית בה הורשע הנאשם. התנאי יופעל אפוא, כל אימת שהעבירות שבהן הורשע המבקש מכילות גרעין זהה לאחת מעבירות התנאי, או שעבירת התנאי נבלעת בתוך העבירה הנוספת שבוצעה על-ידי הנאשם (הלוי, כרך א, שם)".

11. דברים אלו יפים גם להפעלת פסילה על תנאי. בענייננו, העבירה שבה הורשע המבקש בתיק מושא בקשה זו, דהיינו, עבירה של עקיפת קו הפרדה רצוף, הינה בעלת גרעין זהה לעבירת התנאי, עבירה של נהיגה בחוסר זהירות. על כן, הפעלת הפסילה על תנאי הייתה כדין, ודינה של הבקשה לרשות ערעור להידחות.

ניתנה היום, א' בשבט התשע"ו (11.1.2016).

ש ו פ ט